

# มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

## บทที่ 1

### บทนำ

#### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพปัญหาด้านการบริหารจัดการและความล้มเหลวในคุณภาพผลผลิตทางการศึกษา ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์และความล้มเหลวทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาและสิ่งแวดล้อมที่น่าปรารถนา ส่งผลให้เป็นแรงผลักดันการปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากระบบการศึกษาของประเทศไทย ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ทั้งด้านปริมาณ ซึ่งพบว่าประชากรไทยได้รับการศึกษาน้อย ด้านคุณภาพ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สิงคโปร์ เวียดนาม พบว่าการศึกษาของไทยยังมีคุณภาพต่ำ ด้านความเสมอภาคทางการศึกษา ยังมีเด็กและเยาวชนหลายกลุ่มขาดโอกาสทางการศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ยังอยู่ในระดับต่ำ ประชากรยังเข้าไม่ถึง ระบบการศึกษาขาดการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และภูมิปัญญาไทย ดังนั้นจึงเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 39) ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการปฏิรูปการศึกษาไทย โดยมีความมุ่งหมายและหลักการ คือ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาบรรลุผลตามความมุ่งหมายและหลักการ กระบวนทัศน์ในการปฏิรูปการศึกษาของไทย ควรจะเน้นเรื่องการกระจายอำนาจให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะผลผลิตของการจัดการศึกษาคือตัวนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไปสู่ชุมชน ดังนั้นจึงต้องไปสร้างความพร้อมให้กับสถานศึกษาให้เข้มแข็งในการจัดการศึกษา เพราะผลของการศึกษาคิดกับนักเรียนที่โรงเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา (2) ระบุว่า มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมาตรา 60(4) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องจัดการศึกษา จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

กระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและตอบสนองความต้องการของสังคม จึงจะถือได้ว่าสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2541 : 1) จากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาขึ้น โดยเฉพาะการปฏิรูปการบริหารและการจัดการของหน่วยงานทางการศึกษาใหม่ โดยมีอิสระมากขึ้น ปรับเปลี่ยนการตัดสินใจจากส่วนกลางเป็นการตัดสินใจในพื้นที่ทุกส่วนของสังคม ตั้งแต่ประชาชน ครอบครัว ชุมชน สถาบัน องค์กรพัฒนาเอกชน ธุรกิจเอกชน และองค์กรภาครัฐมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา หากไม่มีระบบการบริหาร สถานศึกษาก็จะไม่สามารถดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมายและ การบริหารสถานศึกษานี้ยังเป็นเครื่องมือชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาอีกด้วย จากการแข่งขันเชิงคุณภาพ จึงได้มีการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพและเทคนิคการบริหารต่างๆ ขึ้นมาหลายรูปแบบ เช่น ระบบมาตรฐาน ISO 9000 ระบบควบคุมคุณภาพ (Quality control : QC) กลยุทธ์ 5 ส การรี้อปรับระบบ (Reengineering) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) KIZEN การบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) เป็นต้น ซึ่งระบบและแนวคิดด้านการบริหารคุณภาพเหล่านี้ต่างมีการดำเนินการและประสบความสำเร็จมาแล้วในหลายๆ แห่ง โดยเฉพาะในวงธุรกิจ แต่ถ้านำแต่ละระบบมาวิเคราะห์ จะเห็นว่าต่างมีจุดอ่อนและจุดแข็งที่แตกต่างกันไป (บรรจง จันทมาศ. 2542 : 8-9) ดังนั้นการนำแนวคิดและหลักการระบบคุณภาพ ระบบบริหารเหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ต้องเลือกและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาจึงจะได้ผลและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีการปฏิรูปการบริหารจัดการองค์กรของตน จากการบริหารจัดการแบบลำดับขั้น ที่มุ่งบริหารจัดการบุคคลตามลำดับขั้น มาสู่การบริหารจัดการแบบคุณภาพ ที่มุ่งการบริหารจัดการระบบแทนการบริหารบุคคลโดยตรง ใช้ระบบเป็นเครื่องมือในการป้องกันข้อบกพร่องและช่วยป้องกันปัญหา รวมทั้งแสดงเป้าหมายวิธีการว่าทำอย่างไรจึงจะให้บรรลุตามเป้าหมายนั้นๆ การบริหารระบบมีด้วยกันหลายรูปแบบ ซิกซ์ ซิกม่า เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญอีกทางหนึ่งที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กรต่างๆ ที่มีชื่อเสียงในระดับโลก และปัจจุบันซิกซ์ ซิกม่า เป็นนวัตกรรมบริหารที่มีการนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรที่เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

การบริหารระบบคุณภาพด้วยซิกซ์ ซิกม่า เป็นการบริหารจัดการเชิงคุณภาพแบบใหม่ที่มีการขยายผลมาจากการบริหารเชิงสถิติ และเป็นการบริหารที่ใช้การบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพ

ทั้งองค์กรอย่างต่อเนื่อง ทำให้คุณภาพและกระบวนการขององค์กรต่างๆ มีการปรับปรุงคุณภาพ การเพิ่มผลผลิต การลดค่าใช้จ่าย มีผลประโยชน์ที่ดีเยี่ยม เป็นองค์กรที่มีคุณค่า ภูมิใจของลูกค้า และมีการครอบครองตลาดได้เพิ่มมากขึ้น

การพัฒนาคุณภาพขององค์กร ด้วยการบริหารจัดการเชิงคุณภาพแบบซิกซ์ ซิกม่า เป็นนวัตกรรมการบริหารเชิงคุณภาพที่มีการใช้สถิติและวิธีการแก้ปัญหาในทุกๆ ส่วนของงาน ปฏิบัติงานมาใช้ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งยังเป็นวิสัยทัศน์ ปรัชญาและกลยุทธ์ในการบริหารองค์กร เป็นการพัฒนาคุณภาพที่มีการประสานเทคนิคต่างๆ และแนวคิดการบริหารแบบใหม่ ที่เน้นการทำงานเป็นทีม ที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติความคิดในรูปแบบเดิมๆ ของทั้งผู้บริหารและพนักงาน มีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรเพื่อเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น เป็นการพัฒนาคุณภาพองค์กรรอบด้าน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการผลักดันไปสู่จุดหมายแห่งความสำเร็จ

ปรัชญา แนวคิด และหลักการของซิกซ์ ซิกม่า ที่ใช้กำหนดกิจกรรมการบริหารจัดการงานในองค์กรเมื่อพิจารณาในแนวองค์รวม จะทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยการกำหนดกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ที่เรียกว่า การบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า และกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่อยู่ในองค์กรอย่างชัดเจน ซึ่งแนวคิดและหลักการดังกล่าวนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้หรือกำหนดเป็นระบบการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพขององค์กรทางการศึกษา ที่อยู่ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ที่ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนให้มีคุณภาพ ดังนั้นในวงการศึกษาก็มีความพยายามที่จะนำแนวคิดของการบริหารระบบคุณภาพด้วยซิกซ์ ซิกม่า มาประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงทางการศึกษาและเพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษาในด้านต่าง ๆ ซึ่งในการบริหารระบบคุณภาพด้วยซิกซ์ ซิกม่า มีความสอดคล้องอย่างยิ่งกับปรัชญาการศึกษา เป็นแนวคิดที่ยึดลูกค้าเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นหัวใจของวิธีการบริหารแบบคุณภาพครบวงจร ตรงกันกับปรัชญาการศึกษา เพราะสถาบันการศึกษาทุกแห่งมุ่งเน้นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการบริหารคุณภาพที่สอดคล้องกับความต้องการและความพึงพอใจของผู้รับบริการ กระตุ้นให้ทุกฝ่ายมุ่งพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลักการบริหารนี้มีพื้นฐานมาจากหลักการควบคุมคุณภาพทั้งหมด ได้เน้นความมีพันธะผูกพันกับองค์กร การบูรณาการ ความพยายามในการปรับปรุงคุณภาพ เพื่อบรรลุจุดหมายขององค์กร คือ ความพึงพอใจของลูกค้าและการประเมินผลการปฏิบัติงาน (วิโรจน์ สารรัตนะ. 2542 : 33)

จากปรัชญา แนวคิด และหลักการของการบริหารระบบคุณภาพด้วยซิกซ์ ซิกม่า ที่มุ่งเน้นคุณภาพโดยรวมขององค์กรและเป็นที่ยอมรับกว้างขวางในทุกวงการ ในการนำหลักการและแนวคิดการบริหารระบบคุณภาพด้วยซิกซ์ ซิกม่า มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา จึงเป็นแนวทาง

หนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่ต้องการ อีกทั้งการบริหารระบบคุณภาพด้วยซิกซ์ ซิกม่า ที่เน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จึงถือได้ว่าเป็นการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และถาวร และยังเป็นการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

ในระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการของสถานศึกษา ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างการบริหารและภารกิจ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านการปฏิบัติงานวิชาการ 4) ด้านงบประมาณ และ 5) ด้านการปฏิบัติงานบริหารทั่วไป เป็นต้น (พิชัย ก้อนนาค. สัมภาษณ์. 2550 ; เชาวลิต คงคาดิษฐ์นาค. สัมภาษณ์. 2550 ; สุนิษา คงสุวรรณนาค. สัมภาษณ์. 2550) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขปัญหาและมีการปรับเปลี่ยนระบบบริหารแบบเดิมให้ก้าวสู่การบริหารจัดการแนวใหม่ โดยการจัดองค์กรยุคใหม่ที่ทันสมัย คล่องตัว รวมถึงการเตรียมทรัพยากรบุคคล ให้สอดคล้องกับโครงสร้าง วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ดังนั้นกระบวนการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ที่มีคุณภาพ ก็จะสามารถดำเนินงานตามจุดหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษาเป็นอย่างดี

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษา

## ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้แนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำแนวทางการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า มาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

## ขอบเขตของการวิจัย

### 1. ประชากร

เนื่องจากการวิจัยมีหลายขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีประชากรที่เป็นแหล่งข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.1 ชั้นศึกษาความถูกต้องตามหลักวิชาของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือมีประสบการณ์ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า หรือมี

ผลงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ตามหลักวิชาของ  
แนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษา

1.2 ชั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบ  
ซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับ  
การจัดการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา  
เขต 1 และ เขต 2 ที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขา  
ที่เกี่ยวข้อง หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานทางการศึกษาหรือในสถานศึกษามาแล้วไม่ต่ำ  
กว่า 5 ปี เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์  
ซิกม่า ในสถานศึกษา

1.3 ชั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบ  
ซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
พระนครศรีอยุธยา จำแนกเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 216  
คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 190 คน เพื่อตรวจสอบความ  
เป็นไปได้ของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษา

## 2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ความถูกต้องตามหลักวิชาของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบ  
ซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษา

2.2 ความเหมาะสมของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์  
ซิกม่า ในสถานศึกษา

2.3 ความเป็นไปได้ของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์  
ซิกม่า ในสถานศึกษา

## 3. กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่นำไปสู่แนวทางการ  
บริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ที่มุ่งเน้นกิจกรรมกระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติมาประยุกต์  
ในสถานศึกษา เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและเน้นในการแก้ปัญหาาร่วมกันของผู้บริหารและ  
บุคลากรอย่างมีกระบวนการ (ฉันทะพันธ์ เขจรนนท์. 2548 ; วรภัทร์ ภูเจริญ. 2546 ; วิทยา  
สุหฤทธดำรง. 2546 ; สิทธิศักดิ์ พุทธิย์ปีติกุล. 2546 และ ทิรราช เมโฮอร์ตรา (Dheeraj Mehrotra.  
2007)

ขั้นตอนในกระบวนการของซิกซ์ ซิกม่า หรือ DMAIC

1. การกำหนดขอบเขตของปัญหา (D : Define)
2. การวัดและรวบรวมข้อมูล (M : Measure)
3. การวิเคราะห์ (A : Analyze)
4. การปรับปรุง (I : Improve)
5. การควบคุมและขยายผล (C : Control)

สิทธิศักดิ์ พุทธิย์ปิติกุล (2546 : 31) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการนำระบบการบริหารคุณภาพ หรือกระบวนการพัฒนาคุณภาพแบบซิกซ์ ซิกม่า ไปใช้ในองค์กรออกเป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การตัดสินใจ

ระยะที่ 2 การเตรียมความพร้อม

ระยะที่ 3 การคัดเลือกโอกาสพัฒนา

ระยะที่ 4 การพัฒนาตามขั้นตอน D – M – A – I – C

ระยะที่ 5 การทบทวนผลดำเนินการและปรับปรุงระบบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา คือ

1. แนวคิดและหลักการ ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ 4 ประการ คือ
  - 1.1 วัตถุประสงค์ เป็นส่วนที่กำหนดจุดมุ่งหมายของซิกซ์ ซิกม่า
  - 1.2 หลักการ เป็นส่วนที่อธิบายถึงหลักการสำคัญของซิกซ์ ซิกม่า
  - 1.3 ลักษณะพื้นฐาน เป็นส่วนที่อธิบายลักษณะการบริหารงานที่เป็นพื้นฐานสำคัญ

ในการดำเนินงานแบบซิกซ์ ซิกม่า

- 1.4 องค์ประกอบ เป็นส่วนที่อธิบายองค์ประกอบหน่วยงานที่จะนำซิกซ์ ซิกม่า

ไปใช้

2. บทบาทหน้าที่ของบุคลากร เป็นส่วนที่กำหนดบทบาทหน้าที่การบริหารจัดการแบบ

ซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษา

3. ขั้นตอนการนำไปใช้ ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การตัดสินใจ

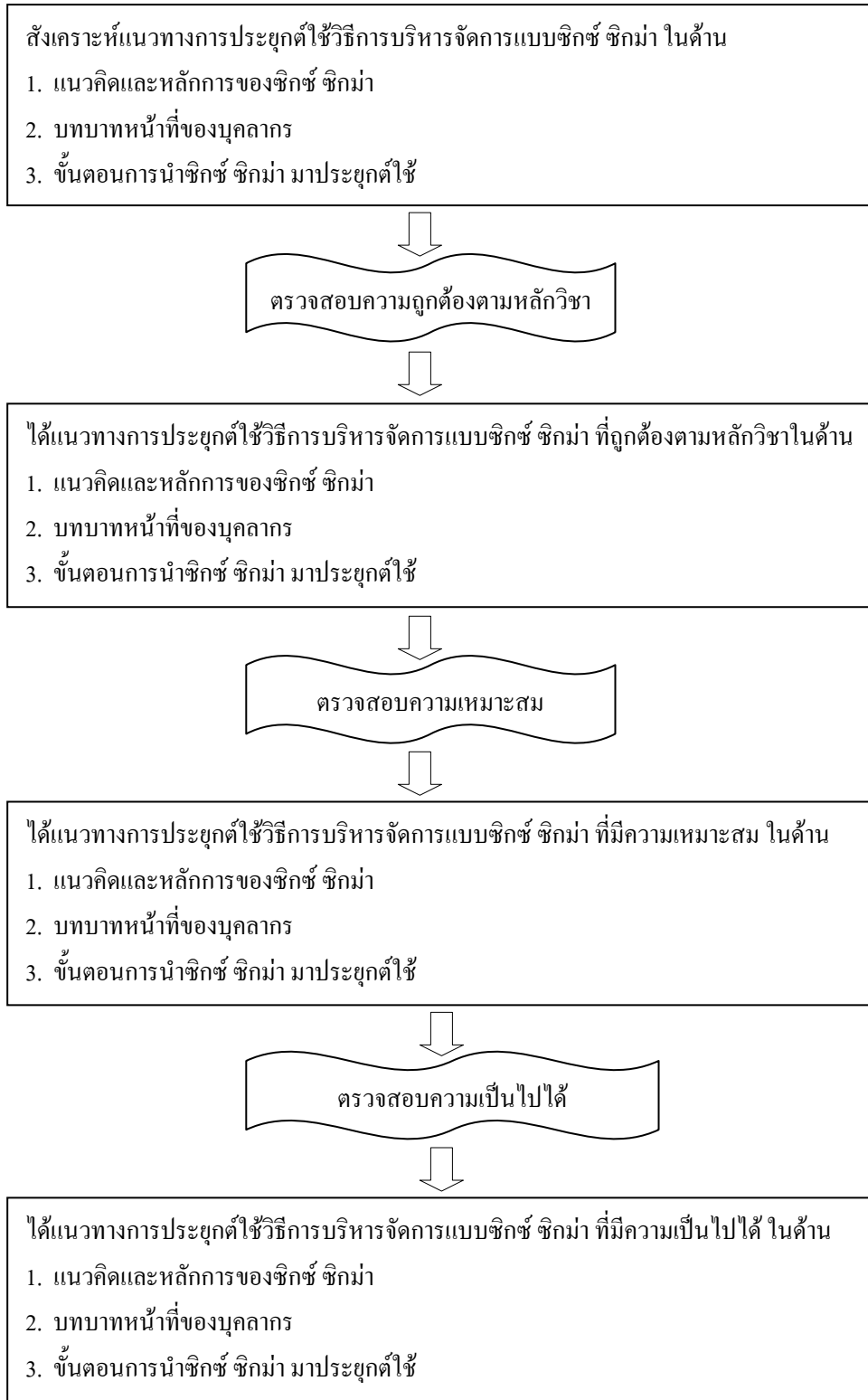
ระยะที่ 2 การเตรียมความพร้อม

ระยะที่ 3 การคัดเลือกโครงการพัฒนา D

ระยะที่ 4 การพัฒนาตามขั้นตอน M - A - I - C

ระยะที่ 5 การทบทวนผลการดำเนินการและปรับปรุงระบบ

โดยสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

## นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวทางการประยุกต์ใช้ หมายถึง การนำความรู้ในวิธีที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้เสนอได้ศึกษา หรือพัฒนาขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้เกิดผลสำเร็จ ในการปฏิบัติหรือการดำเนินการมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์

2. การบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า (Six sigma) หมายถึง หลักการ ขั้นตอนและการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารองค์การเพื่อการพัฒนาคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการลดความผิดพลาดในกระบวนการให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด การให้บริการที่ดีและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ โดยการประยุกต์ใช้กลวิธีทางสถิติมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์การ และมีการปฏิบัติตามขั้นตอนกระบวนการ D-M-A-I-C

3. ความถูกต้องตามหลักวิชาของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า หมายถึง ร้อยละของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าแนวทางการปฏิบัติข้อนั้นมีความถูกต้องตามหลักวิชา ซึ่งสามารถสอบวัดได้ด้วยวิธีการเจนนับจากแบบสอบถาม ประเภทตรวจสอบรายการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ความเหมาะสมของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า หมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบวัดความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 เกี่ยวกับขอบเขตความสอดคล้อง เข้ากันได้ ระหว่างแนวทางกับบริบททางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรทางการศึกษาภายในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ซึ่งสอบวัดได้ด้วยแบบสอบถามมาตรวัดค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ความเป็นไปได้ของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า หมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบวัดความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 เกี่ยวกับขอบเขตของความเป็นไปได้ ในการนำแนวทางไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตนเอง ภายใต้บริบท ศักยภาพ และความพร้อมที่มีอยู่ ซึ่งสอบวัดได้ด้วยแบบสอบถามมาตรวัดค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือมีประสบการณ์ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า หรือมีผลงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ตามหลักวิชาของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษา

7. ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา หรือสาขาที่



เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานในหน่วยงานทางการศึกษา หรือสถานศึกษา มาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งได้รับเลือกให้เป็นผู้พิจารณาและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ของแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2

8. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สถานศึกษา หรือ ผู้รักษาการในตำแหน่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

9. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

## ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยทำให้ได้แนวทางการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ที่เหมาะสม สำหรับนำไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
2. ผลการวิจัยทำให้สามารถปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ ของบุคลากรตามรูปแบบการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม